

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně, pobočka v Jihlavě, rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Mádra a soudců JUDr. Lenky Prokšové a Mgr. Leony Sukané v právní věci **žalobkyně K.D.**, narozené XXXXX, bytem XXXXX, zastoupené JUDr. Ivou Zlochovou, advokátkou se sídlem ve Žďáru nad Sázavou, Havlíčkovo nám. 153, proti **žalovanému J.D.**, narozenému XXXXX, bytem XXXXX, zastoupenému Mgr. Pavlem Dvořákem, advokátem se sídlem ve Žďáru nad Sázavou, Strojírenská 2269/36, o zaplacení částky 208.944 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 11. května 2012, č. j. 12 C 184/2005-185,

t a k t o :

Rozsudek soudu prvního stupně **s e** ve výroku I., jeho části, kterou byla zamítnuta žaloba v části, kterou se žalobkyně po žalovaném domáhala zaplacení částky 208.944 Kč společně s úrokem z prodlení z této částky ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou v každém kalendářním pololetí a platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, zvýšené o 7 procentních bodů, ode dne 21. 7. 2005 do zaplacení, a ve výroku IV., správně **ve výroku II., m ě n í** tak, že soud schvaluje smír účastníků tohoto znění:

„Žalovaný se zavazuje zaplatit žalobkyni částku 160.000 Kč do 31. 1. 2015.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy všech stupňů.“

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou výše uvedeným rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala uložení povinnosti žalovanému zaplatit jí částku 350.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou v každém kalendářním pololetí a platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, zvýšené o 7 procentních bodů, od 16. 7. 2005 do zaplacení (výrokem I.). O nákladech řízení rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na nákladu nákladů řízení (výrokem II.). Vyslovil závěr, že účastníci uzavřeli smlouvu o jednorázovém poskytnutí částky 350.000 Kč žalobkyni žalovanému za účelem získání bytu oproti povinnosti žalovaného byt obstarat a umožnit jej žalobkyni užívat po dobu neurčitou za podmínek společného soužití a bydlení. Dohodou účastníků v prosinci 2004 bylo ukončeno

trvání závazku žalovaného spočívajícího v povinnosti umožnit žalobkyni užívat společný byt za účelem společného soužití, i nadále však žalovaný plnil svůj závazek umožnit žalobkyni užívání předmětného bytu ke společnému bydlení. Odešla-li pak žalobkyně z bytu v červenci 2005, dala tím najevo, že předmětný byt za účelem společného bydlení se žalovaným již užívat nechce, což žalovaný akceptoval. Tímto došlo k zániku uzavřené smlouvy dohodou jejich účastníků, aniž by na straně žalovaného mohlo dojít ke vzniku bezdůvodného obohacení, neboť obsah smlouvy byl oběma stranami naplněn. Byl-li smluvní vztah vzniklý uzavřením nepojmenované smlouvy ukončen dohodou účastníků, nejedná se o žádnou ze skutkových podstat bezdůvodného obohacení, a to ani o bezdůvodné obohacení vzniklé plněním z právního důvodu, který odpadl. Dodal, žalobkyně setrvala na svém tvrzení o půjčce a nelze dovozovat, že by zamýšlela domáhat se vydání bezdůvodného obohacení. Pokud chtěla žalobkyně předmětnou částku poskytnout žalovanému jako půjčku, aniž s ním však sjednala bližší podmínky její realizace, dostatečně nedbala na vlastní zájmy a zavinila i svůj neúspěch ve sporu.

Rozsudek napadla odvoláním žalobkyně. Namítla, že se soud prvního stupně nevypořádal s právním názorem odvolacího i dovolacího soudu učiněným v otázce výše bezdůvodného obohacení, ačkoli právě s tímto názorem prvostupňový soud účastníky u jednání seznámil. Přesto nakonec setrval na stanovisku, že došlo k výše popsané dohodě mezi účastníky, kterou došlo k ukončení smluvního vztahu a otázkou bezdůvodného obohacení, jak mu bylo uloženo odvolacím soudem, se nezabýval. Jeho rozhodnutí bylo překvapivým, nerespektujícím předchozí stanoviska a ani důkazní aktivitu samotného soudu prvního stupně. Stejně tak se nezabýval argumentací žalobkyně týkající se otázky dobrých mravů, jimiž tato argumentovala v souvislosti s právními názory vyslovenými vyššími soudy souvisejícími s tzv. odbydlením si části částky (mj. s argumenty péče o společné děti, prodeje svého původního bytu žalobkyni, její následné nemožnosti užívat sporný byt). Rozhodnutí soudu prvního stupně považuje v této i některých dalších částech za nepřezkoumatelné. Navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně zrušil a sám rozhodl tak, že návrhu vyhoví v celém rozsahu (tedy aby jej de facto změnil).

Žalobkyně podala odvolání včas (§ 204 odst. 1 o. s. ř.) a jako osoba k tomu oprávněná (§ 201 o. s. ř.). Napadla rozhodnutí, proti kterému je odvolání přípustné (§ 202 o. s. ř. a contr.), a to ze zákonem předvídaného důvodu (§ 205 odst. 2 písm. d/, e/ o. s. ř.). Byly tak splněny předpoklady pro přezkum napadeného rozsudku odvolacím soudem. K tomuto přezkumu přistoupil odvolací soud poté, kdy Nejvyšší soud České republiky jako dovolací soud rozsudkem ze dne 11. 2. 2014, č. j. 28 Cdo 3053/2013-255, zrušil dovoláním napadenou část rozsudku Krajského soudu v Brně, pobočka v Jihlavě, ze dne 21. 5. 2013, č. j. 54Co 812/2012-222, a to jeho výrok III., kterým zavázal žalovaného zaplatit žalobkyni částku 208.944 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou v každém kalendářním pololetí a platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, zvýšené o 7 procentních bodů, ode dne 21. 7. 2005 do zaplacení, a dále výrok IV. (nákladový). Ostatní výroky rozhodnutí odvolacího soudu, tj. výrok I., kterým byl rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. ohledně úroků z prodlení ve výši 6,75 % za dobu od 16. 7. 2005 do 20. 7. 2005 z částky 350.000 Kč zrušen a řízení v této části zastaveno, a výrok II., kterým byl rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I., v části, kterou byla zamítnuta žaloba žalobkyně na zaplacení částky 141.056 Kč s úrokem z prodlení ve výši repo sazby stanovené Českou národní

bankou v každém kalendářním pololetí a platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, zvýšené o 7 procentních bodů, ode dne 21. 7. 2005 do zaplacení, potvrzen, jsou pravomocné. Předmětem přezkumu rozsudku Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 11. května 2012, č. j. 12 C 184/2005-185, tak zůstala jenom ta část výroku I., kterou byla zamítnuta žaloba co do částky 208.944 Kč společně s úrokem z prodlení z této částky ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou v každém kalendářním pololetí a platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, zvýšené o 7 procentních bodů, ode dne 21. 7. 2005 do zaplacení (včetně souvisejícího nákladového výroku).

V průběhu odvolacího řízení uzavřeli účastníci smír uvedeného znění, kterým se žalovaný zavázal zaplatit žalobkyni částku 160.000 Kč do 31. 1. 2015.

Podle ustanovení § 99 odst. 1 věty první občanského soudního řádu (dále o. s. ř.) připouští-li to povaha věci, mohou účastníci skončit řízení soudním smírem. Soud usiluje o smír mezi účastníky; při pokusu o smír předseda senátu zejména s účastníky probere věc, upozorní je na právní úpravu a na stanoviska Nejvyššího soudu a rozhodnutí uveřejněná ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek týkající se věci a podle okolností případu jim doporučí možnosti smírného vyřešení sporu. Podle odstavce 2 soud rozhodne o tom, zda smír schvaluje; neschválí jej, je-li v rozporu s právními předpisy. V takovém případě soud po právní moci usnesení pokračuje v řízení. Ustanovení § 99 o. s. ř. platí přiměřeně i pro řízení u odvolacího soudu (§ 211 o. s. ř.).

Odvolací soud se zabýval otázkou, zda smír uzavřený účastníky není v rozporu s právními předpisy a zda je možno jej schválit.

Smír, který účastníci v řízení uzavřeli, lze považovat z hlediska hmotného práva za akceptaci v průběhu celého řízení vyššími soudy (rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 15. 1. 2008, č. j. 15 Co 365/2006-80, rozsudkem Nejvyššího soudu České republiky ze dne 3. 6. 2009, č. j. 28 Cdo 2716/2008-114, usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 7. 8. 2009, č. j. 15 Co 365/2006-121, rozsudkem Krajského soudu v Brně, pobočka v Jihlavě, ze dne 21. 5. 2013, č. j. 54 Co 812/2012-222, rozsudkem Nejvyššího soudu České republiky ze dne 11. 2. 2014, č. j. 28 Cdo 3053/2013-255) dovozované existence bezdůvodného obohacení, k němuž došlo ze strany žalovaného na úkor žalobkyně v souvislosti s uzavřením a pozdějším ukončením nepojmenované smlouvy dle ustanovení § 51 občanského zákoníku, jejímž obsahem byla povinnost žalobkyně poskytnout žalovanému částku 350.000 Kč za účelem získání konkrétního družstevního bytu a tomu odpovídající povinnost žalovaného takovýto byt obstarat a žalobkyni umožnit tento byt užívat za podmínek společného soužití a bydlení. Za této situace se jednalo o právem uznaný důvod k poskytnutí uvedeného jednorázového plnění ze strany žalobkyně, jemuž odpovídalo plnění trvajícím ze strany žalovaného. Částka 350.000 Kč tak nebyla žalovanému předána bez právního důvodu. Ke vzniku bezdůvodného obohacení podle ustanovení § 451 občanského zákoníku pak došlo okamžikem, kdy žalobkyně přestala dotčený byt se žalobcem sdílet a právní důvod, pro který žalobkyně poskytla žalovanému předmětnou částku, přestal existovat ve chvíli, kdy účastníci zrušili společné soužití a následně i společné užívání dotčeného bytu. Částka, kterou se v rámci uzavřeného smíru zavázal žalovaný žalobkyni zaplatit, je pak nepochybně výrazem akceptace mimo jiné i té skutečnosti, že žalovaný hradil pronajímateli nájemné a služby poskytované v souvislosti s užíváním

předmětného bytu, jak potřebu zohlednění zejména této skutečnosti vyjádřil Nejvyšší soud České republiky ve svém rozsudku ze dne 3. 6. 2009, č. j. 28 Cdo 2716/2008-114, a z tohoto stanoviska nevybočil ani v jeho dalším rozsudku ze dne 11. 2. 2014, č. j. 28 Cdo 3053/2013-255. Odvolací soud, který se s uvedenými názory ztotožňuje a jako závazné je respektuje, neshledal nic, co by svědčilo závěru, že by smír v uzavřené podobě, včetně nákladového výroku, byl v rozporu s právními předpisy. Proto dle ust. § 220 odst. 2 o. s. ř. změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že schválil účastníky uzavřený smír.

Vzhledem k tomu, že při vyhlášení rozhodnutí se odvolací soud dopustil zjevné nesprávnosti v označení měněných výroků napadeného rozhodnutí, pokud uvedl, že se vedle výroku I. mění rozsudek soudu prvního stupně i ve výroku IV., zatímco ve skutečnosti se vedle výroku I. měnil i výrok II. (když jiné výroky se v napadeném rozhodnutí ani nenacházely), za použití ustanovení § 211 a § 164 o. s. ř. toto pochybení opravil, a to přímo v písemném vyhotovení rozsudku.

Poučení: Proti tomuto usnesení je dovolání přípustné za předpokladu, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. V takovém případě lze dovolání podat do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou.

V Jihlavě dne 13. listopadu 2014

JUDr. Jaroslav Mádr v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Lucie Pospíchalová